

використовувати приклади мужності й звитяги захисників України як з історичного минулого, так і нинішніх воїнів-героїв, які боронять нашу державу від російської агресії. Визначені рекомендації ефективно впроваджуються у спорті. Зокрема, нещодавно Бойовий Гопак було включено до національних видів спорту.

Підсумовуючи значення у національно-патріотичному вихованні Бойового Гопака, варто зауважити на тому, що це давнє козацьке лицарське мистецтво, яке є невід'ємною часткою загальної культури України, яка вже сьогодні вражає світ своєю самобутністю та довершеністю і здатна піднести нашу державу на провідне місце у світі.

Список використаної літератури:

1. Бех І.Д., Чорна К.І. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді /І.Д.Бех, К.І.Чорна. – Київ, 2014. – 29 с.
2. Концепція націонал-патріотичного виховання дітей та молоді. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2015>.
- 3.Гаврилюк О.М., Національні та патріотичні якості. //Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2014. - №12..
- 4.Закон України» Про освіту» від 5.09.2017 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/41-2017>.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
6. Богуславська В.Ю. Еволюція науково-методичного забезпечення системи підготовки в українському національному одноборстві «Бойовий гопак» / В.Ю.Богуславська, М.В. Басістий // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2015. – Вип. 19 Т. 4. – С. 6-10.
7. Винник Н.М., Винник В.Д. Бойовий гопак як елемент фізичного виховання студентів : методичні рекомендації / Н. М. Винник, В. Д. Винник. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – 24 с.

Полубуткіна В.

студентка 1 курсу групи ПУАм-17(2)

КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У ОСВІТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано особливості, публічного адміністрування у освітній сфері в Україні, подано характеристику складовим та функціям публічного адміністрування у галузі освіти.

Ключові слова: публічне адміністрування, освітній простір, інформаційне середовище.

В сучасному інформаційному суспільстві України система освіти відіграє визначальну роль. Вона формує світогляд і особистість, забезпечує її знаннями, уміннями та навичками, виховує як патріота і громадянина. Результатом такої діяльності стає відтворення і зростання інтелектуального, духовного та економічного

потенціалу держави. Водночас, система освіти в Україні перебуває на етапі реформування, успішність якого великою мірою залежить від ефективності публічного адміністрування даної сфери. Серед основних завдань публічного адміністрування у освітньому просторі України варто відзначити: формування науково-теоретичної та методичної бази інформаційного забезпечення, удосконалення форм та засобів реалізації публічного управління, визначення ролі і місця публічної адміністрації в регулюванні сучасних освітніх процесів.

Проблема публічного адміністрування у освітньому просторі знайшла відображення у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких відзначимо: Г.Сидоренко, Ю.Битяк, В.Гаращук, В.Крижко, А.Куріченко, С.Майборода, О.Мельников, Л.Прокопенко та інші.

Об'єктом дослідження є освітній простір України, предметом – аналіз публічного адміністрування у освітньому процесі.

Завдання дослідження – проаналізувати особливості, основні напрямки, складові та функції публічного адміністрування у освітній галузі України.

Публічне адміністрування у сфері освіти – це діяльність, яка пов'язана з вирішенням стратегічних завдань державних та громадських органів, установ, організацій з урахуванням комплексу зовнішніх і внутрішніх факторів впливу і тенденцій розвитку освіти в конкурентному середовищі сучасного світу.

Стаття 62 Закону України «Про освіту» визначає, що в Україні публічне адміністрування у галузі освіти здійснюють:

- Кабінет Міністрів України;
- центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;
- постійно діючий колегіальний орган у сфері забезпечення якості вищої освіти;
- державні органи, яким підпорядковані заклади освіти;
- Верховна Рада Автономної Республіки Крим;
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим;
- органи місцевого самоврядування [1, Ст.62].

Проаналізуємо повноваження органів влади, які мають визначальний вплив на сферу освіти: Кабінет міністрів України, міністерство освіти і науки України, районні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад.

Кабінет Міністрів України: вживає заходів щодо забезпечення конституційного права кожної особи на освіту; забезпечує проведення державної політики у сфері освіти; затверджує стратегію розвитку освіти України; розробляє, затверджує та виконує державні цільові програми у сфері освіти; здійснює повноваження засновника державних закладів освіти або доручає їх здійснення уповноваженому ним органу; забезпечує рівні умови розвитку закладів освіти всіх форм власності; визначає порядок формування і розподілу освітніх субвенцій між бюджетами відповідно до цього Закону та з урахуванням статті 94 Бюджетного кодексу України; визначає порядок розподілу державного фінансування професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти; затверджує державні пріоритети з підготовки фахівців, науково-педагогічних та

робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів у розрізі галузей знань; затверджує перелік галузей знань та спеціальностей для підготовки фахівців вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти; затверджує перелік посад науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти; затверджує ліцензійні умови провадження освітньої діяльності; затверджує індикатори оцінки стану освіти в Україні та регіонах; визначає органи ліцензування закладів дошкільної та загальної середньої освіти; здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Міністерство освіти і науки України: забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки; розробляє стратегію розвитку освіти України, інші стратегічні документи, державні цільові програми у сфері освіти і науки та бере участь у їх реалізації; здійснює нормативно-правове забезпечення функціонування системи освіти в межах повноважень, визначених законом; організовує збір та обробку освітньої статистики, здійснює її аналіз та прогнозує розвиток системи освіти; затверджує порядок, види та форми проведення моніторингу якості освіти; забезпечує функціонування Єдиної державної електронної бази з питань освіти та інших державних інформаційних систем освіти; затверджує стандарти освіти та оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті; здійснює міжнародне співробітництво у сфері освіти і науки; затверджує порядок визнання здобутих в іноземних закладах освіти документів про освіту; затверджує форму і зміст документів про освіту державного зразка; формує пропозиції про обсяг освітніх субвенцій, державного фінансування середньої, професійної, вищої освіти та стипендійного фонду; розподіляє освітні субвенції та державне фінансування середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та стипендійний фонд закладів освіти, що перебувають у сфері його управління; надає методичні рекомендації щодо освітньої діяльності та управління закладами освіти; за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, подає на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції про державні пріоритети з підготовки фахівців, педагогічних, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів у розрізі галузей знань; розробляє та затверджує умови прийому до закладів освіти; розробляє ліцензійні умови провадження освітньої діяльності та подає їх на затвердження Кабінету Міністрів України; здійснює ліцензування освітньої діяльності закладів вищої, післядипломної, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти, а також перевірку дотримання ними ліцензійних умов; формує та забезпечує функціонування системи сертифікації педагогічних працівників, забезпечує умови для підвищення їх кваліфікації, затверджує положення про акредитацію центрів сертифікації педагогічних працівників; забезпечує розвиток фізичного виховання та спорту в закладах освіти; затверджує порядок проведення інституційного аудиту закладу освіти; затверджує типові освітні програми; затверджує порядок проведення акредитації освітніх програм, інших заходів щодо здійснення контролю якості освіти, визначених законами України; за дорученням

і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснює повноваження засновника щодо державних закладів освіти; затверджує положення про власні постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи; здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією, цим Законом та іншими законами України.

Районні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад: відповідають за реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території, забезпечення доступності дошкільної, початкової та базової середньої освіти, позашкільної освіти; планують та забезпечують розвиток мережі закладів дошкільної, початкової та базової середньої освіти, позашкільної освіти; планують та забезпечують розвиток мережі закладів профільної середньої освіти академічного спрямування (міські ради міст з населенням більше 50 тисяч - самостійно; міські ради міст з населенням менше 50 тисяч - за погодженням з обласною радою); мають право засновувати заклади освіти, реорганізовувати і ліквідовувати їх; закріплюють за закладами початкової та базової середньої освіти територію обслуговування (крім випадків, встановлених спеціальними законами); забезпечують доступність дошкільної та середньої освіти для всіх громадян, які проживають на відповідній території, та вживають заходів для забезпечення потреби у дошкільній та позашкільній освіті; забезпечують та фінансують підвезення учнів і педагогічних працівників до закладів початкової та базової середньої освіти і у зворотному напрямку (у разі потреби - транспортними засобами, пристосованими для перевезення осіб, які пересуваються на кріслах колісних); ведуть облік дітей дошкільного та шкільного віку у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України; оприлюднюють офіційну звітність про всі отримані та використані кошти, а також перелік і вартість товарів, робіт, послуг, спрямованих на потреби кожного із заснованих ними закладів освіти, та інші видатки у сфері освіти; забезпечують рівні умови розвитку закладів освіти всіх форм власності; здійснюють інші повноваження у сфері освіти, передбачені законом [1; Ст.63-64].

Крім органів державної влади та місцевого самоврядування повноваження публічного адміністрування також мають і органи громадянського суспільства. У даному аспекті варто зупинитися на поняттях громадське самоврядування та державно-громадське управління. Громадське самоврядування у сфері освіти - це право учасників освітнього процесу та громадських об'єднань, інших інститутів громадянського суспільства, установчими документами яких передбачена діяльність у сфері освіти та/або соціального захисту осіб з особливими освітніми потребами, вирішувати питання у сфері освіти як безпосередньо, так і через органи громадянського самоврядування, брати участь в управлінні закладом освіти, місцевими і державними справами у сфері освіти з питань, що належать до їх компетенції [6; С.57]. Державно-громадське управління у сфері освіти - це взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та задоволення суспільних інтересів у сфері освіти [1, Ст.70].

Сформулюємо основні напрямки публічного адміністрування у освітній сфері України: 1) розвиток національної, галузевих і регіональних інформаційних систем, мереж та електронних ресурсів, інформаційно-аналітичних систем органів державної влади та органів місцевого самоврядування; 2) організаційна діяльність з питань інформаційного забезпечення освіти; 3) організаційний та науково-методичний супровід апробації електронних засобів навчально-виховного процесу; 4) створення банку перспективного педагогічного досвіду.

Для успішної реалізації зазначених напрямків важливе значення має ефективне поєднання складових публічного адміністрування у сфері інформаційно-комунікаційного забезпечення освітньої сфери: 1) адміністративно-управлінська складова полягає в розподілі функцій і повноважень між органами державного управління освітою та громадськістю; виборі стилю, принципів, методів керівництва і управління системою освіти; 2) педагогічна складова полягає у визначенні мети функціонування освітнього процесу (використання сучасних педагогічних концепцій, технологій, методів та форм; 3) правова складова передбачає неухильне дотримання нормативно-правових актів, які регулюють освітню галузь [2, С.184].

Важливе значення для характеристики публічного адміністрування у галузі освіти мають його ознаки, сформульовані науковцем Савіщенко В.М.: 1) регулювання – регулювання відносин освітніх процесів (навчання, виховання, професійної, наукової та загальнокультурної підготовки їх учасників); 2) колективність – проявляється через колективну діяльність державних службовців, керівників навчальних закладів та педагогів; 3) постійність – постійне координування та регулювання діяльності навчальних закладів; 4) імперативність – має вплив на взаємовідносини у сфері освіти, підпорядковує волю учасників, формуючи її; 5) педагогічність – механізм управління орієнтований на творчо-інноваційний розвиток освіти, її гуманізацію та демократизацію [3; С.21].

Основною характеристикою публічного адміністрування у сфері освіти України є відкритість органів управління. Зокрема, відповідно до ст.68 ЗУ «Про освіту» органи управління у сфері освіти зобов'язані оприлюднювати всю публічну інформацію відповідно до вимог законів України "Про доступ до публічної інформації" та "Про відкритість використання публічних коштів". Крім того, органи управління у сфері освіти повинні забезпечити обов'язкове громадське обговорення проектів нормативно-правових актів, що стосуються системи освіти, та участь представників громадськості у підготовці та прийнятті цих документів [1; Ст.70].

Основним завданням інформаційно-комунікаційного забезпечення освітнього простору України є підвищення доступності та прозорості інформації, широкі можливості для всебічної активізації творчих, пошукових, особистісно-орієнтованих комунікативних форм навчання, підвищення його ефективності, мобільності й відповідності запитам практики. Впровадження в навчальний процес сучасних інформаційних, зокрема, комп'ютерно-орієнтованих і телекомунікаційних технологій, відкриває нові шляхи й надає широких можливостей для розвитку освітньої сфери [4; С.236]. У зв'язку з цим окреслимо основні функції публічного управління у освітній

сфері України: 1) організаційна; 2) мотиваційна; 3) контрольна; 4) формулювання стратегічних і тактичних цілей і пріоритетів; 5) дотримання соціальних цінностей; 6) створення правових основ функціонування ринку освітніх послуг; 7) забезпечення високої якості освітніх послуг [5; С.80].

Таким чином, публічне адміністрування у освітньому процесі можна визначити як діяльність, спрямовану на розробку, прийняття та реалізацію організаційних, координаційних та контрольних заходів, які здійснюються з метою створення навчально-виховних, соціально-економічних, технічних, інформаційних, кадрових передумов для високоефективного функціонування галузі освіти.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Тамм А. Вища освіта як об'єкт державного управління / А.Тамм, // Публічне управління: теорія та практика. – 2011. – № 3 (7). – С. 183–187.

3. Савіщенко В.М. Адміністративно-правове забезпечення освіти та науки в Україні : монограф. / В.М. Савіщенко. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ: Ліра, 2015. – 372 с.

4. Яременко Л.М. Теоретичні засади державного управління системою вищої освіти в Україні / Л. М. Яременко // Сучасні проблеми управління: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. – К.: ВПВПК «Політехніка», 2005. – С. 236–237.

5. Кобець А. С. Напрями та механізми державного регулювання вищої освіти / А.С. Кобець // Вісник Академії митної служби України. Серія «Державне управління». – 2011. – № 2 (5). – С. 79–85.

6. Яременко О. Правові проблеми регулювання інформаційної діяльності у сфері державного управління / О.Яременко // Інформація і право. – 2011. - №3. – С.56-64.

Філіпова Н.

студентка 1 курсу групи ПУАм-17(2)

КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ КЗ "ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 19 ВМР)

У статті проаналізовано державно-громадське управління освітою в Україні, подано характеристику та принципи державно-громадського управління освітою, визначено напрями її реалізації на прикладі КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 19 Вінницької міської ради».

Ключові слова: державно-громадське управління, принципи державно-громадського управління, освітня політика, освітні інновації.

Трансформаційні процеси, які відбуваються в суспільно-політичній, економічній, духовній, освітній сферах України, передбачають розширення повноважень та впливу